

*Stručni prilozi***IZLOŽBE PRIPLODNE STOKE**

Služba za selekciju stoke Biotehničkog instituta počela je sa svojim radom u maju 2000 godine. Cilj službe je unapređenje stočarstva to jest poboljšanje genetskog potencijala stoke, povećanje proizvodnje mlijeka i mesa po grlu i poboljšanje kvaliteta proizvoda.

Da bi se ostvarili navedeni ciljevi služba ima široku lepezu aktivnosti kao što su: obilježavanje životinja, kontrola rasploda (Z-kontrola), kontrola mliječnosti (A-kontrola), kontrola sprovođenja programa vještačkog osjemenjivanja, licenciranje muških priplodnih grla, odabir i premiranje kvalitetnih junica, realizacija razvojnih premija, organizovanje izložbi priplodne stoke i drugi poslovi iz oblasti stočarstva.

Veoma značajno mjesto u radu službe zauzima organizovanje izložbi priplodne stoke regionalnog karaktera. Do sada je održano jedanaest ovakvih manifestacija i to četiri u Pljevljima, po tri u Podgorici i Nikšiću i jedna u Beranama.

Detalj sa jedne od prethodnih izložbi

Svrha izložbi jeste u tome da se na jednom mjestu nađu kvalitetna grla većih odgajivača kako bi se mogla međusobno porediti ali i sagledati koliko je odstupanje od poželjnog tipa u svojoj rasi koji se na ovakvim događajima definiše. Izložbe su odlična prilika za razvijanje takmičarskog duha među farmerima kao i mogućnost da se sagleda dostignuti stepen selekcijskog uspjeha

naročito u govedarstvu. Izložbe polako dobijaju i karakter svojevrstne stočne berze gdje zainteresovani farmeri kupuju ili ugovaraju kupovinu grla između sebe. Takođe treba istaći da izložbe predstavljaju stočarima praznik koji se tradicionalno održava u isto vrijeme svake godine i privlači sve više znatiželjnih posjetilaca.

Na izložbama učestvuju priplodna grla koja je služba odabrala na terenu u pripremi manifestacije i koja zadovoljavaju oštre kriterijume što se tiče čistote rase, fenotipa (spoljašnji izgled), kondicije kao i pripremljenosti grla u higijenskom smislu.

Detalj sa jedne od prethodnih izložbi

Ocjenu i odabir grla za nagrade vrši kvalifikovana komisija sastavljena od stručnjaka zootehničke i veterinarske struke čije zadatke da osim proglašenja pobjednika komentariše i edukativno djeluje na farmere i prisutne ukazujući na pozitivne ali i na eventualne negativne momente.

Takmičarski karakter je predviđen za priplodna grla u govedarstvu a u ovčarstvu i kozarstvu se izlažu kolekcije koje su prethodno odabrane na terenu i imaju prezentacioni smisao tojest zastupljeni su razni sojevi koji se uzgajaju na tom području.

U govedarstvu se izlažu grla holštajn frizijske, smeđe, simentalske i švotirolske rase u dvije kategorije: priplodne krave i priplodne junice.

Na izložbama je izlagano od 80-100 grla u govedarstvu, 8-12 kolekcija u ovčarstvu i 5 kolekcija u kozarstvu (na izložbama u Podgorici i Nikšiću). Za sve učesnike bile su obezbijeđene diplome i prigodni pokloni dok je za nagrađene

obezbijeden nagradni fond od oko 50000€. Ukupan broj nagrađenih kretao se od 32-35 grla i kolekcija.

Komisija za ocjenu izloženih grla

Nakon proglašenja dobitnika i uručenja nagrada, farmerima ostaje da uvide šta bi to mogli popraviti u svojim stadima a stručnim službama da izvuku zaključke i definišu dalje pravce u poboljšanju genetskog potencijala i uzgojnog napretka stočarstva.

Ranko Bogavac, dipl. inž.